

אדריכל: יואל יושפה

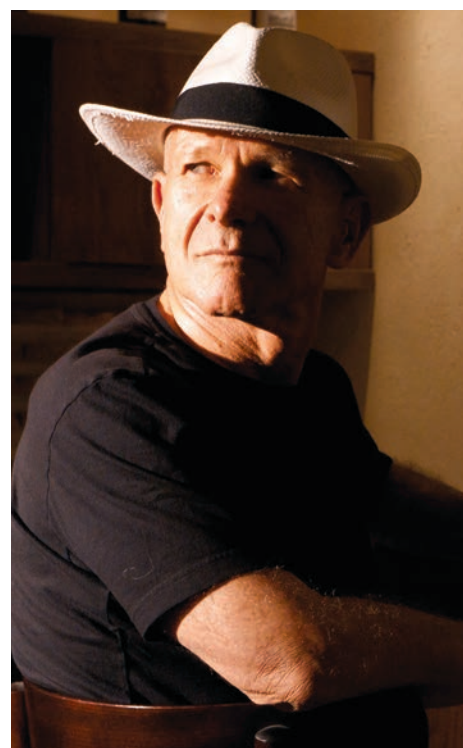
הגשר

מאת: שרית חביב - אדריכלית ומעצבת פנים, צילומים: אלעד גוון, זאב ביץ' - שגב צילום

יואל יושפה, אדריכל, מגשר, בין הרוח והחומר - יוגה כדרך חיים ופטיכותרפיה הוליסטית כדרך טיפול באות במגע עם מקומות, חומרים ואנשים. יוצרות את הבתים הנכונים להם. משנות את מהלכי חייהם. מעניקות להם נקודת מבט אחרת. נקודת פתיחה אחרת. גשר

”ההתרגשות שאתה חווה בבית הזה, כשאתה נכנס אליו וחש במראה החוצה דרכו, דפיקות הלב, אינן ניתנות לתיאור. זו לא חוויה ויזואלית, זו חוויה מדיטטיבית, מרגשת לאורך הבטן, אינסופית”

אני מבחינה בספרי היוגה הפזורים בחדר השיבות. מנחי גוף מתוחים ורפויים. עצמות, שרירים וגידים נעדרי מעטפת מצוירים להמחיש את הדיוק הנדרש מן המתרגל. מאוחר יותר, כשאראה את צילומי על הגשר, מודה בכרכת השמש, מאיים בתנוחת הלוחם, מקפל את זווית הרגל אל תוך הירך ממוקד בנקודה, אזהה את הריחוף המתאפשר מן השהות בתנוחה, שם, תלוי בין שמים לארץ, מנותק - תולדה של תרגול

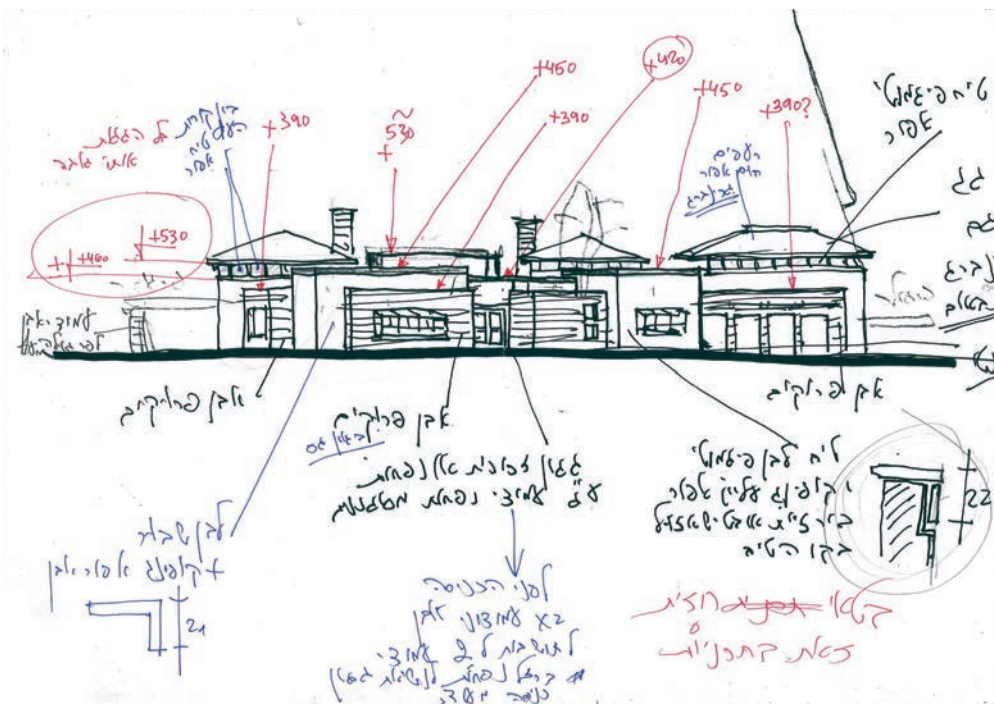
זו לנו הפעם השנייה להיפגש, ליואל יושפה ולי. קדמה לה אחת, שהציבה רף בלתי עביר כמעט לבאה אחריה. היא מהדהדת את היותה, אף שחלפו ארבע שנים, גורמת לנו לפגוש זה בזו מן הנקודה בה נפרדנו, משתאים על היכולת והאומץ להסיר מחיצות, לראות פנימה, במשך חלונות זמן קצרים שנפערים בחיים. הפעם, נלווית לפגישה הידיעה שאפשר לבטוח במילה, זו הנאמרת וזו הנכתבת, לבטוח בה שתהיה הנכונה.

no.
35

"בא לי באופן הכי טבעי
ליצור את הריחוף, לא
כמחשבה עיצובית, גם
אוהל היה שם נפלא,
רציתי לממש את
התחושה הזו עבורם"

no.
36

אני לא מבין מה היה בלעדיו. לא הבנתי בזמן התכניות מהו. רק כשהוא נבנה - הדבר האחרון שנבנה בבית, כשחשבנו שהבית גמור וגרנו בו - רק אז קלטתי". המילים הגדולות הופכות נהירות נוכח המראה. גשר עץ וברזל יפהפה, כמו תלוי באוויר, חודר את הנוף, נפער בו, עד שיתמזג לתוכו. כל שאתה רוצה אותו רגע, זה ללכת אותו, לעמוד בקצהו, להרגיש את העולם ללא מחיצות או גבולות, להיות באוויר, מנותק, מרחף את עצמך, נוכח ברגע הזה.

איך הוא נולד? אני שואלת, את האדריכל שאחראי לקסם, ששרטט וצייר את הגשר כבר בסקיצה הראשונה.

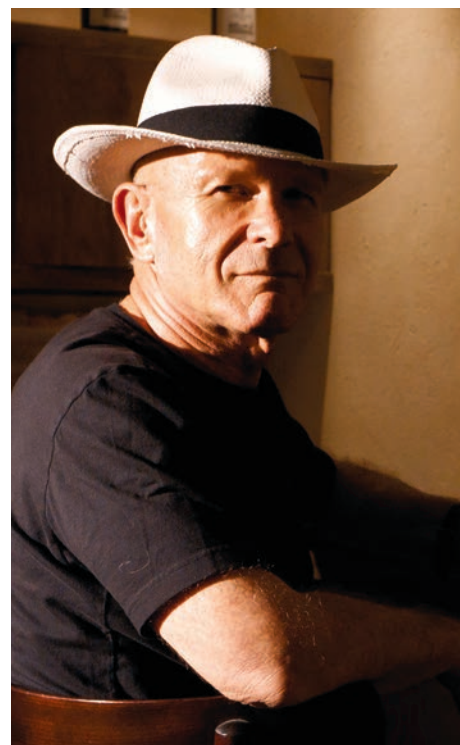
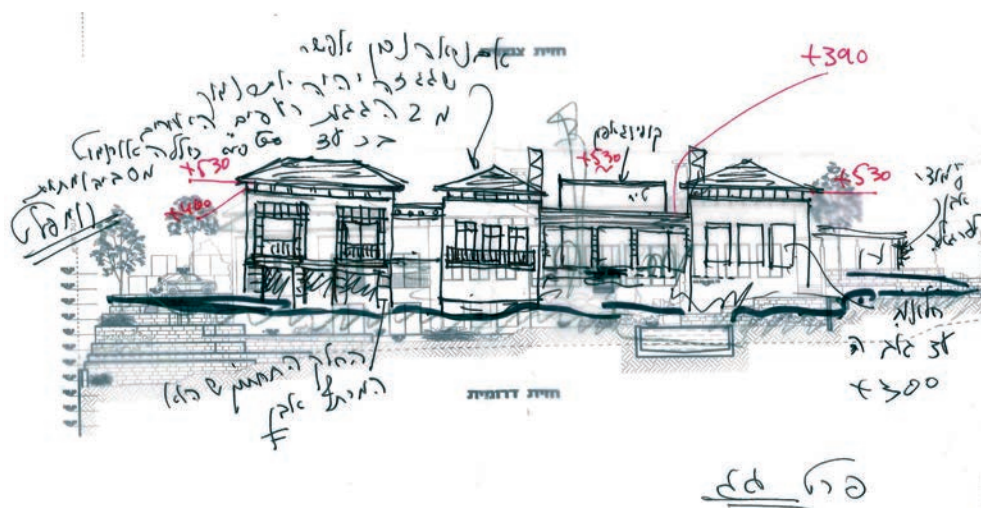
יואל: "באף בית לא עשיתי ולא היה לי גירוי לעשות משהו מעין זה. אך ברגע שהייתי במקום, וראיתי מה רואים ממנו: מן הצד האחד עין-כרם עם הכנסייה וכיפות זהב; מן הצד השני, העמק הענק הזה, המרתק בירוק הארץ-ישראלי; מן

בן 15 שנים, קורס מורי יוגה בן 3 שנים וגשר מופלא בטבורו של עולם, שתוכנן ונחלם עבור משפחה אחת, בבית במושב בפאתי ירושלים, שלא ידע את העומד להתרגש עליו.

יואל: "ההתרגשות שאתה חווה בבית הזה, כשאתה נכנס אליו וחש במראה החוצה דרכו, דפיקות הלב, אינן ניתנות לתיאור. זו לא חוויה ויזואלית, זו חוויה מדיטטיבית, מרגשת לאורך הבטן, אינסופית. בשיחה ארוכה שקיימתי עם בעל הבית אתמול, הוא אמר לי שלא דמיון ולא יכול היה לדמיין לעצמו מה הבית הזה יעשה לו. הוא לא רוצה לנסוע לחו"ל, לנסוע לעבודה. 'אתה צריך להבין', הוא אמר, 'אתה משפיע על החיים שלנו. לא תכנתת בית, תכנתת את מהלכי החיים שלנו. כל יום כשאני בא הביתה, הדבר הראשון שאני עושה, הוא לצעוד את השביל הארוך הזה, להגיע להתרחבות, לשבת בה לפחות שעה, בשקט וברוגע. הגשר הוא הפוינט של הבית,

"הגשר הוא הפוינט של הבית, אני לא מבין מה היה בלעדיו. לא הבנתי בזמן התכנון מהו. רק כשהוא נבנה - הדבר האחרון שנבנה בבית, כשחשבנו שהבית גמור וגרנו בו - רק אז קלטתי"

החוויה של להיות באוויר ולהסתכל חזרה אחורנית לראות את הבית שלך, לחוש את הריחוף. זו לא הייתה החלטה עיצובית בכלל, אלא רצון לחוות את הטבע במירב, הכי הכי שאפשר."

ולתרגל עליו יוגה?

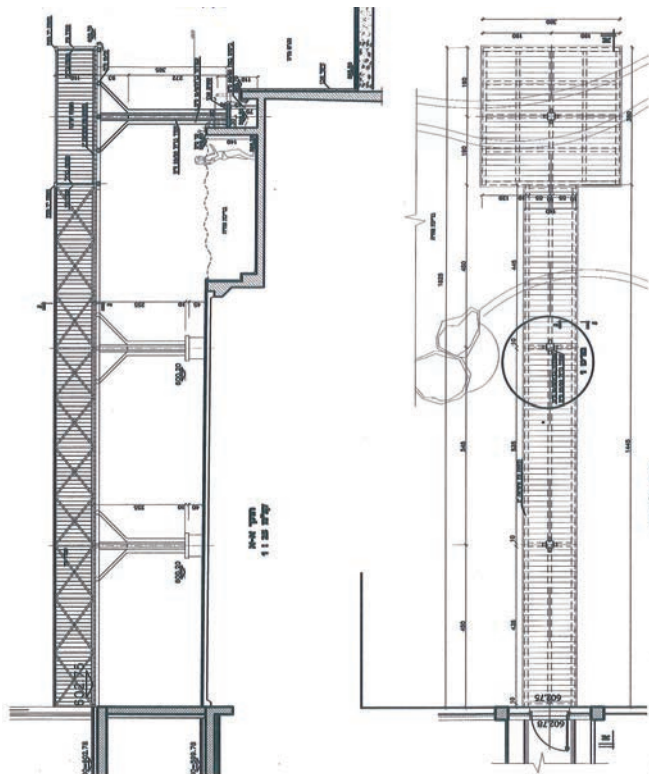
"יוגה היא השקפת עולם, דרך חיים. אתה יכול להיות יוגיסט בלי לתרגל יוגה. להיות יוגיסט זה לראות את

הצד השלישי, סכר שאוצר בתוכו מים - היה לי ברור שאני חייב לפרוס את הבית פריסה מזו, בה מכל מקום רואים את הנוף. לא חשבת איך הבית נראה, רק מה רואים ממנו. כל המאויים שלי כווננו לבלוע את הנוף מכל מקום. חלקי הבית שועטים לעבר הנוף, נשלחים קדימה, הסלון, חדר השינה, הם מעלות אל הנוף, בגושים נפרדים. והגשר, הכי יוצא החוצה, מגשים את

"אני מתכנן בתים כדי ליהנות מהחיים, כדי שבעלי הבתים ייהנו מהחיים. הבתים שלי יפים כדבר שני, ונוחים כדבר ראשון. הבתים שלי משפיעים על חיי האנשים, על חוויותיהם"

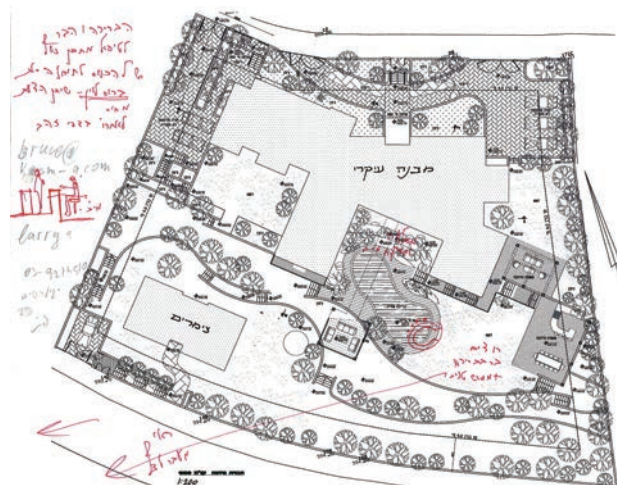
לעלות במדרגות, לסובב את הראש באוטו, לא למעוד, לא לסבול מכאבים ואי גמישות ולהיות מוטד מהגוף שלך, כי הוא לא ינוח וקל."

איך התודעת ליוגה?

"תמיד עשיתי ספורט בריא, והיה לי בוינגיט מדריך נפלא, שעשה איתנו תרגול דומה ליוגה, לפני 20 שנה, תרגול שמתייחס לגוף בצורה נכונה, כשרירי הבטן שולטים בכל

העולם ולפעול בו בצורה שמורידה ממך מתחים, לחצים, מחשבות רעות. משקיטה את המחשבות, מורידה לך את האגו. עשה כפי יכולתך, מה שמתאים ונכון לך, אל תנסה לעשות את מה שאחרים עושים, אל תקנא. היה נינוח, אמפתי, תאהב, תהנה מהחיים. הפעילות הגופנית של היוגה מטרתה לגרום לך לא להיות מוטד מהגוף שלך, לעשות איתו את כל מה שחיי היומיום זקוקים לו,

אנרגיה ענק. מאז, ועד עכשיו, 15 שנה אני מתרגל אצלה יוגה. "השינויים הגופניים ביוגה מתרחשים לאט, חצאי מילימטרים לאורך הרבה זמן. כשאתה מתחיל, אינך קולט את זה, אתה חייב להתמיד. כמו לדבר שעה בטיפול פסיכולוגי או לצעוד שעה בים. אחרי שיעור יוגה אתה מרגיש גבוה יותר, זקוף יותר, גמיש יותר, המחשבות הרעות, אם היו, אינן עוד, אתה מחויך וטוב לך".

התנועות שלנו. הוא לימד אותי להתהלך בזקיפות קומה, כאילו אני מחזיק בקבוק או כד מים על הראש, ואני מצמיד אותו לתקרה או לשמיים, ואם אתכופף קצת, הוא ייפול. הוא עזב, צפונה, ואני חיפשתי מקום, ניסיתי טאי-צ'י ולא התחברתי, בגלל תנוחות הלחימה המובנות, והצורך לזכור אותן ואת סדרן. באקראי נכנסתי לשיעור יוגה. אל השיעור נכנסה מורה קטנה מאוד, שקטה, הולכת על קצות האצבעות, אך הרגשתי שיש לה שדה

"מצד אחד, הם מעצבים תכשיטים ועוסקים בנוצץ, ומצד שני, הם אוהבי אדמה, חומרים טבעיים ושורשיות. במקום הזה אנחנו מתאימים משתדלים לשים את זה בצד, וליהנות"

"התחושות הפנימיות האלה שלי, הן שמולידות את הבתים, יחד עם בעלי הבתים, שהם הכי חשובים, ואוהבים את מה שיש לי בבטן. התחושות האלה לא השתנו."

"לא. המבחן של מה שאת אומרת הוא הבית בו אני גר. תכננתי אותו לפני למעלה מ-30 שנה, ואני עדיין אוהב את המהלכים בו, את התנועה בו, וככה הייתי עושה גם היום. תפיסת הבית שלי היא משהו מובנה שנשאר בי תמיד. אני עושה היום את מה שעשיתי כשהייתי ילד ושיחקתי בקוביות, ציירתי ותכננתי. התחושות הפנימיות האלה שלי, הן שמולידות את הבתים, יחד עם בעלי הבתים, שהם הכי חשובים, ואוהבים את מה שיש לי בבטן. התחושות האלה לא השתנו".

ספר לי על בעלי הבית, ועל מקומם בתכנון "בעלי הבית הם בעלי עסק חובק עולם בתחום התכשיטים, אסתטיקנים בנשמתם. מצד אחד, הם מעצבים תכשיטים ועוסקים בנוצץ, ומצד שני, הם אוהבי אדמה, חומרים טבעיים ושורשיות. במקום הזה אנחנו מתאימים. אנחנו מכירים למעלה מ-20 שנה.

אתה מתכנן בתים ברוח היוגה?

"אני מתכנן בתים כדי ליהנות מהחיים, כדי שבעלי הבתים ייהנו מהחיים. הבתים שלי יפים כדבר שני, ונוחים כדבר ראשון. הבתים שלי משפיעים על חיי האנשים, על חוויותיהם. גם כאן, 9 מטרים גובה הפריזו בין צד הכניסה לבית לצד שפונה לנוף. בא לי באופן הכי טבעי ליצור את הריחוף, לא כמחשבה עיצובית, גם אוהל היה שם נפלא, רציתי לממש את התחושה הזו עבורם, עמדתי על כך שצריך את הגשר - הפוינט שיעשה את השלמות".

איך שלמות ויוגה מסתדרים?

"אין אצלי שלמות. שום דבר לא מושלם. אין בית אחד שאי אפשר היה להמשיך ולתכנן אותו עוד קצת. אני יוצר חוויות ויפוי כחלק מהמכלול שקשור להנאה. חוסר שלמות לא יוצר אצלי תסכול".

לפני 20 שנה היית מתכנן אחרת?

"אין אצלי שלמות. שום דבר לא מושלם. אין בית אחד שאי אפשר היה להמשיך ולתכנן אותו עוד קצת. אני יוצר חוויות ויופי כחלק מהמכלול שקשור להנאה. חוסר שלמות לא יוצר אצלי תסכול"

להשחיל פנינים, ביקש שתלמד אותו. היום, הם מנהלים מפעל בן 100 עובדים, מייצרים תכשיטים מפנינים, אבנים טובות, יהלומים, 18 קראט זהב. החומרים טבעיים, פנינים וספירים ממחצבים. כמוהם, כמו הבית.

דיברנו על הגשר, בוא נדבר בכל היתר
 "כן, עוד לא דיברנו על שבילים שיש בגינה, כמו בכתייה הישנים של ראש פינה - שבילי מדרגות אבן, בזיליקום, רוזמרין, פריחה, חלק מהנוף, אדמה. לא דיברנו על המפלסים, והצורך לרדת ממפלס למפלס, מן הסלון דרך רחבת ישיבה אל הבריכה ובה אל מפל המים. לשבת פנימה, להסתכל החוצה מתוך מסך המים, ולשמוע את נפילתם. לא דיברנו על המשעולים, המעברים, התחושות, החוויה."

עוד לא דיברנו על הבית
 "בית כל כך גדול. איך אני עושה שלא ירגיש ולא ייראה גדול? שלא ישתגע, שישתלב עם הבתים הקטנים של הכפר, שלא יזעזע את האזור. כך עלה לי הרעיון לייצר בית שייראה כשילוב של חדש עם ישן. לכיוון הכניסה הוא נמוך וצנוע, ולכיוון הנוף, אף שהוא בלית

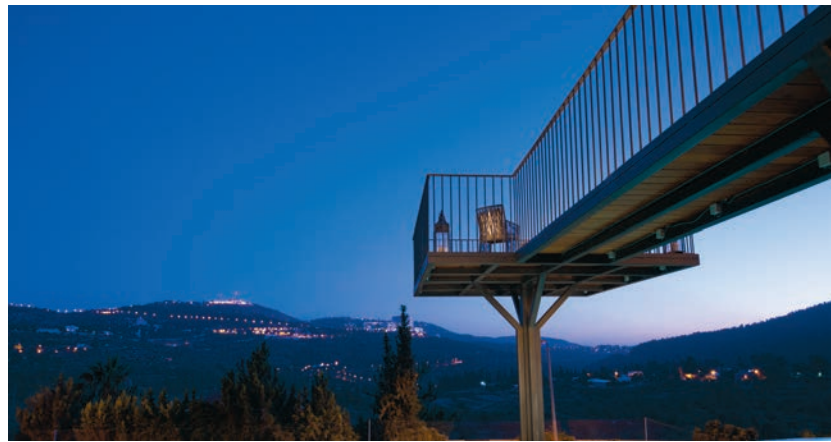
עשיתי את הבית הראשון שלהם בירושלים בשכונת ארנונה. בית קטן ונחמד שהם אוהבים עד עכשיו. גם את בתי העסק שלהם הקטנים תכננתי, את החנות, המשרדים. הם תמיד אהבו את הגישה שלי והשימוש שלי בדברים שהם לא נוצצים מזהב, אלא עובדים על התחושות, רגש, חמימות, טבעיות".
 בשיחה מאוחרת, בעלת הבית חוזרת על מילותיו, מבלי דעת שנאמרו גם מפיו, ומדברת על המעבר מירושלים הדחוסה והטעונה, בה חיו כל חייהם, אל פיסת הנוף היפהפה והנכון בבית בו כל פינה בנויה לרצונה, מעניקה לה חוויה: הספסל בדשא תחת עץ הזית מוקדם בבקר, החדר שלה עם עצמה, הבריכה, כשהשמש יורדת, וכל החברים של הילדים בה, גינת התבלינים, הבישול במטבח, וכמובן, הגשר, בייחוד בעת שקיעה. יש לה זיכוי במלון "בראשית" שבמצפה רמון ואין רצון לממש. דור רביעי לתכשיטנים ירושלמים. כשפגשה בבעלה אחרי הצבא, נרשמה לסמינר למורות, והוא ללימודי מחשבים, ששעממו, וגרמו לו לשאול אותה מה היא יודעת לעשות, כשענתה:

no.
46

"כשאתה בסלון, בגלל הטופוגרפיה והבדלי הגבהים, אתה מרגיש גבוה באוויר, לכן היציאה החוצה היא היציאה, לשבת תחת פרגולה ולהרגיש את הנוף לשים את זה בצד,

ברירה גדול, הוא לא מאיים ולא כוחני, יש בו רכות. יצרתי מבנה מאוד רוחבי וארוך לאורך הכביש, כדי לראות מקסימום נוף. חילקתי ל-3 אזורים עם גגות רעפים, כמו 3 בתים קטנים, בחומרי אדמה, וכיניהם גגות שטוחים שמבניהם לבנים עם קופינגים אפורים גבוהים, מעין בתים מודרניים, שמחברים בין בתים שקיימים המון זמן, וגם בהם יש ניחוח של חדש, סדר, ניקיון ופרטים. השילוב הזה יוצר רוך, של אנשים שהעריכו את הישן, אהבו אותו, כיבדו את המקום, השתלבו בתוכו ולא יצרו קו חדש של ארכיטקטורה חדשה וכוחנית של יאני אראה לכם מה זה ביתי, אלא צניעות: יאני חדש וגדול, אך לא בא להגיד את זה."

"כשאתה בסלון, בגלל הטופוגרפיה והבדלי הגבהים, אתה מרגיש גבוה באוויר, לכן היציאה החוצה היא היציאה, לשבת תחת פרגולה ולהרגיש את הנוף, כמו בסוכה, כשהצמחייה

מטפסת מעל, ומתקיימת אינטימיות של היושבים. משם, יורדים כמה מדרגות לרחבה יותר גדולה, שמאפשרת לארח 200 איש, שולחן אוכל ענק, מטבח חוץ סופר-משוכלל, עם ברז בירה, ברז קולה, מקררים, ג'קוזי שקוע בדק עץ, שממנו נוצר מפל מים לבריכה שלמטה."

"אני נשמע כמו all included בתורכיה", הוא צוחק.
לי אתה נשמע כמו מדיטציה.
"כתבתי טקסט מדיטטיבי כשחזרתי מהנסיעה השנייה להודו, במסגרת לימודי הוראת יוגה. הושפתי מאוד ממורה מבוגר שהיה לי שם, ובהשראתו רשמתי טקסט ארוך מאד של הרפיה מיוגה. הטקסט הזה גורם לנוף שלך להיפך לפלסטילינה בשמש, לשקוע, עד הניס הקטן שלי העיניים והשפתיים, להגיע לשלווה ושקט גדולים."

”בתכנון בתים אני נמצא במגע עם שדות האנרגיה של האנשים, וזה העניין. אלה שמגיעים אליי הם אלה שמרגישים שאני מכיר אותם, ולמעשה מכיר את שדה האנרגיה שלהם, לא רק את הדברים היבשים, כמו רופא טוב”

הראשונה, אנחנו מטפלים בעצמנו, וזה מרתק. אתה בא ללימודים להתעסק בעצמך, לקלוט, ללמוד ולרשום. באחד השיעורים כל אחד התבקש לעמוד את העמידה הכי נוחה לו, ובמשך 10 דקות אנשים רשמו מה הם למדו רק מהעמידה שלו. אדם משדר הרבה דברים על עצמו, יוצר תחושות כמו רוגע, עצבנות, לחץ, הסתרה, הדחקה, בטחון, בסובבים אותו. אפילו בעמידה, לא בתנועה. וכשכולם אומרים מה הם מרגישים, הם גורמים לך לחקור, לחשוב ולזהות המון דברים.”

מה מזה אתה מביא עמך לאנשים עבורם תתכנן?

”בתכנון בתים אני נמצא במגע עם שדות האנרגיה של האנשים, וזה העניין. אלה שמגיעים אליי הם אלה שמרגישים שאני מכיר אותם, ולמעשה מכיר את שדה האנרגיה שלהם, לא רק את הדברים היבשים, כמו רופא טוב.”

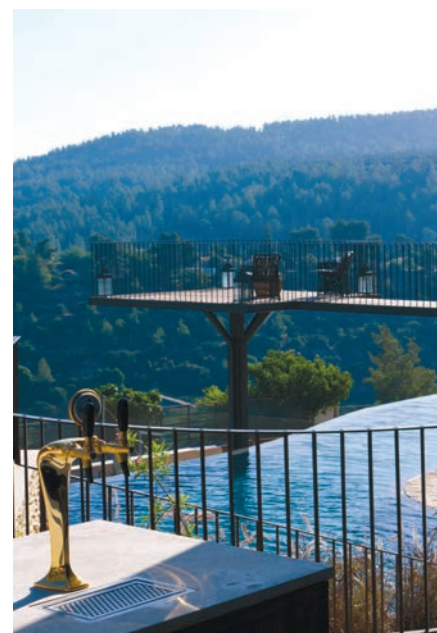
הרוח והחומר - אתה חש בהם לפעמים כניגודים?

איך זה מרגיש ללמד יוגה?

”נפלא. אני משווה את זה להליכה במסע בצבא. אם אתה אחד מהחיילים, אחרי זמן מה קשה לך ואתה מתלונן. אם אתה המוביל, כלום לא קשה, אתה לא מרגיש את הזמן עובר, אתה מלא אדרנלין וכיף.”

וללמוד?

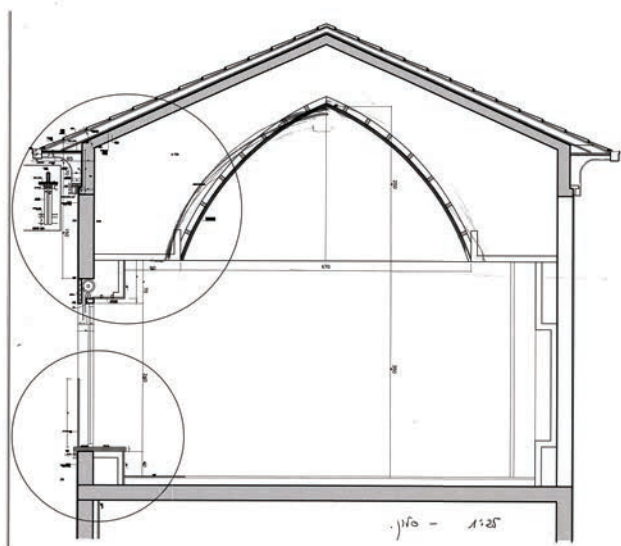
”למדתי קואוצינג ואימנתי אנשים עד לפני שנתיים. רציתי להמשיך ללמוד, להשתלם ברמות מתקדמות יותר. כמעט נרשמתי, וברגע האחרון הרגשתי בכטן שזה לא הדבר הנכון לי. אז גיליתי את הפסיכותרפיה ההוליסטית, שדיברה אליי יותר מהכול. למדתי שהאדם לא מתחיל בכתף אחת ונגמר באחרת, אלא (הוא מדגים) מתחיל במרחק מה מן האחת, ומסתיים במרחק מה מהאחרת, שם מצויה ההילה שלו, שם יש לטפל, עוד לפני שנכנסו פנימה. לכל אדם יש את שדה האנרגיה שלו, שנותן את התחושה אם תרצה להיות לידו, או לא. בתוך השדה יש המון חוליים שאפשר ורצוי לרפא. שיטות הטיפול מגוונות, הילינג בעיקר. בשנה

no.
50

"יוגה היא חיבור הניגודים, אם בחיים ואם בתנוחה. ביוגה כשאתה מותח יד למעלה, הרגל ניטעת באדמה. כשאתה עושה פיתול, מפתל את החזה, האגן מתפתל הפוך. התנוחות מאוד דומות להתנהגות של החיים"

רוגע, הכול מתפקד, הכול בסדר." **מהדהד על סביבותיך, כמו אדוות, כמו מנדלה?** "כן. בהודו ראיתי 4 נערות בתהליך חניכה, התבגרות, מציירות מנדלה מזדהימה באבק צבעוני, ביד חופשית, סימטרית וממש מדויקת. כשסיימו, הן כרעו על ארבע, הטו את ראשן קדימה ובאמצעות טלטלת הראש והשיער מצד לצד, סילקו את המנדלה. זה ארך להן 20 דקות ארוכות, עצרתי את נשימתי מפחד שהן יאבדו את נשימתן מתנועות הצוואר והאבק, אך הן המשיכו."

אדריכל שאינו נאחז בחומר, שאינו משתעבד ל Design, שרואה את האנשים שמולו, רחב יותר משהם רואים עצמם, שרואה בעיני רוחו את נקודת הפתיחה ממנה יתחיל וייגמר הכול בבית שהוא עתיד לבנות, זו שתאפשר גם ללקוחותיו לחוש כפי שהוא חש, ריחוף והתעלות מעל האדמה, גבוה באוויר, גבוה ורחוק. גשר.

"יוגה היא חיבור הניגודים, אם בחיים ואם בתנוחה. ביוגה כשאתה מותח יד למעלה, הרגל ניטעת באדמה. כשאתה עושה פיתול, מפתל את החזה, האגן מתפתל הפוך. התנוחות מאוד דומות להתנהגות של החיים." "תמיד היה לי משהו נגד האיש עם החליפה, תיק הג'יימס בונד והכובע. תמיד ציירתי אותו. באחד מציוריי משנת 1990, מופיעה צלילית של בניינים וגורדי שחקים, עם מבנה שחורג החוצה ובו תור של אנשים עם חליפות ותיקים, שמחכים לזרוק את התיק ולקפוץ. אני לובש חליפה, אך גם קופץ. לא שבלוני. מאוד אוהב להתלבש, זה משדר כללים, אבל לא אוהב כללים. מתלבש פשוט אך עם כובע. מגשר בין עולם הרוח לעולם החומר עבור אנשים. התקשורת שלי עם הלקוחות שלי היא רומן, סיפור אהבה. בונה עכשיו בית, בשלבי גמר, לחץ והאשמות, ואז אני בא ומדבר, ובעלת הבית אומרת: 'כשאתה מגיע לכאן, הכול כל כך נרגע, שקט ומסתדר, אל תלך'. זה מובנה בי, אנטי כוחות שליליים, אנטי רעלים, שקט,

צילום: רוני וטש